

Мирољуб Стојановић

СТИХОВИ ОТЕТИ ОД МОРА

Срђан Чеперковић, *Народи са мора*,
Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, Краљево, 2021.

Треба ли да изненади песничка зрелост коју Срђан Чеперковић испољава својом трећом књигом песама *Народи са мора*? Да, с обзиром на ауторове године! Не, с обзиром на чињеницу да је аутор заблистао већ својом првом песничком књигом, *Забрављени град*, за коју је добио награду *Матићев шал*.

Ако је по оној Хајдегеровој, да „песнички станује човек”, једна од врлина Чеперковићеве поезије је његова укорењеност у језику и његова приврженост језику, његова асоцијативна подлога, и надасве, суштинска смерница његове поезије да филозофску рефлексiju наметне као руководећи принцип. Форма ове поезије, приметимо, мање тежи да поезију дефинитивно приближи тишини, колико да операционализује модусе који, максималним економисањем, граде својеврсну полифонију. То је, у старту, својеврсни *contradictio in adjecto*, будући да се значењска плуралност и вишедимензионалност конституише на максимално редукованом језику. Ова перманентна редуktivност има готово економска обележја и у смислу економске аналогije, пледира за штедњу речи и бори се против трошења, расипања и осипања. Али, чак и ако реч узмемо као економски означитељ, врлине ове поезије дефинитивно не упућују на једну стагнативност, на једну принудну меру, но на идејну циркуларност, на функционалност, на неограничену комбинаторику.

Ова поезија је вибрантна, жива, духовита, интерактивна (она учешће читаоца већ претпоставља као неизоставно), како би њена

тежња за довршеношћу уопште била могућа. Суптилни иронијски преливи, важност хумора у њој, богатство ауторове лектире, ту су да нас подсети да неке аспекте поезије неповратно губимо. Срђан Чеперковић у низу својих песама збирке *Народи са мора*, уобличава свој израз у дуалном модусу: теза-антитеза. Синтеза, иронијски, недостаје или изостаје. Узмимо за пример песму *Почешак*. Завршни двостих: „Повукла се ноћ. Није свануо дан”, тако убојито ефектан, осим што крчи простор за присуство својеврсне дисфункционалности збиље, не разјашњава, не дефектизује свој основни поетски и мисаони склоп.

Дејан Алексић је на промоцији књиге дивно приметио да су песме Чеперковићеве збирке мале лирске опсервације, а онда, исто тако мудро, додао „да је ово поезија која се снажно ослања на слике”. То је посве тачно, и управо из тих разлога Чеперковић није, нити жели да буде савремени неоимагинист. Његово схватање поезије, судећи бар по овој збирци, није посао ослобађања поезије нити конституисање поезије као легитимизације за поетске упаде на већ освојене песничке територије. Распон нашег повезивања са претечама и узорима бескрајан је, и он може варирати сходно нашој поетској читалачкој лектири, од Езре Паунда до Новице Тадића. Уосталом, реферирање на читалачка искуство, није на последњем месту у одгонетању ових сјајних стихова. Будемо ли и сами иронични, приметићемо да је овај аспект *Народа са мора* подједнако занимљив и за статистику: почев од имена Гурђијева, чије је име уткано у прву песму збирке, *Јул*, стихови призивају имена многих других стваралаца (Клодела, у песми *Таван*, Итала Звева у песми *Сенилности*, Бодлера, у песми *Фебруар без меланхолика...*).

Мрак је обиље, категоричан је Чеперковић у песми *Ноћ*.

Парадоксално, *Народи са мора*, премда се помало исхитрено везују уз минимализам, управо завређују нашу пажњу овим призивањем обиља.

Не каже ли Борхес у *Алефу*, да се „посао песника не састоји у писању поезије него у измишљању разлога због којих би поезија била достојна дивљења”.